

Sygn. akt: I C 1890/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

L., dnia 28 stycznia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Lubinie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Radzińska – Hetnar

Protokolant: Ewelina Kopcza

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2015 r. w Lubinie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. F. oraz małoletniego M. F. reprezentowanego przez matkę K. F.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. F. kwotę 25.000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 23.11.2012r. do dnia zapłaty,

II. oddała dalej idące powództwo K. F.,

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz małoletniego powoda M. F. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 23.11.2012r. do dnia zapłaty,

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki K. F. kwotę 250zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,

V. zasądza od strony pozwanej na rzecz małoletniego powoda M. F. kwotę 1.744,48 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

VI. nakazuje powódce K. F., aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Lubinie kwotę 127,88 zł, tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa,

VII. nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Lubinie kwotę 1.553,71 zł, tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

VIII. orzeka, że w pozostałym zakresie nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 1890/13

UZASADNIENIE

Powódka K. F. działając w imieniu własnym oraz małoletniego syna M. F. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. w W. na swoją rzecz kwoty 50 000 zł, a na rzecz syna 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wskutek śmierci najbliższego członka rodziny wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23.11.2012 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 12.04.2007 r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym poniósł śmierć jadący rowerem J. P. – ojciec powódki i dziadek jej syna, wskutek potrącenia w trakcie wykonywania

przez niego manewru skrętu w lewo przez kierującego samochodem marki A. (...) o nr rej. (...), który w chwili wypadku objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Podała także, iż pełnomocnik powodów zgłosił roszczenia stronie pozwanej pismem z dnia 17.10.2012 r., zaś pozwany ubezpieczyciel uznał za bezpodstawne roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego powódek na skutek śmierci J. P.. Uzasadniała również, iż żądanie pozwu uwzględnia 50% stopień przyczynienia się zmarłego do wypadku z uwagi na fakt, iż zmarły wykonał manewr skrętu w lewo w sposób nieprawidłowy. Powódka podniosła nadto, że śmierć J. P. jest dla powodów ogromną tragedią i niepowetowaną stratą, bowiem między nimi a zmarłym była silna więź rodzinna i emocjonalna, był on kochającym, dobrym, służącym radą, troskliwym i oddanym rodzinie ojcem i dziadkiem, którego śmierć spowodowała rozerwanie więzi rodzinnej, przez co ucierpiało spokojne i szczęśliwe dotąd życie rodzinne. Powódka w własnym imieniu oraz w imieniu małoletniego syna dochodziła roszczenia z tytułu zadośćuczynienia na podstawie art. 24§1 k.c. w zw. z 448 k.c. w związku z naruszeniem, wskutek śmierci osoby najbliższej, ich dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej. Powódka obszernie uzasadniała, że roszczenie z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią osoby najbliższej było również dopuszczalne na podstawie art. 448 k.c. przed wejściem w życie art. 446§4 k.c., na poparcie swojej argumentacji powołując się na ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo, w tym uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., sygn. akt III CZP 76/10. Powódka liczyła odsetki ustawowe według 30 – dniowego terminu ustawowego dla uznania roszczeń ubezpieczeniowych, przy uwzględnieniu 7 dni na dojście pism do strony pozwanej.

Postanowieniem z dnia 14 października 2013 r. na wniosek powodów zostali oni częściowo zwolnieni od kosztów sądowych, powódka K. F. od obowiązku ponoszenia opłat ponad kwotę 500 zł, powód M. F. od obowiązku ponoszenia opłat ponad kwotę 250 zł.

Strona pozwana (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu przyznała, że co do zasady ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia komunikacyjnego z dnia 12.04.2007 r., w którym poniósł śmierć ojciec i dziadek powodów – J. P. z uwagi na to, że sprawca wypadku był ubezpieczony w dniu zdarzenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej kierowców u strony pozwanej. Podniosła jednak, że roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia z tytułu śmierci osoby najbliższej jest bezpodstawne, bowiem art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i 24 k.c. nie może stanowić podstawy żądania zadośćuczynienia z tego tytułu. Według strony pozwanej, do chwili wprowadzenia do kodeksu cywilnego przepisu art. 446n§4 k.c., który obowiązuje od dnia 03.08.2008 r., nie istniały podstawy prawne do żądania zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią osoby bliskiej. Z ostrożności procesowej zakwestionowała wysokość dochodzonych przez powodów roszczeń i podniosła okoliczność przyczynienia się poszkodowanego J. P. w 50% .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 kwietnia 2007 r. jadący rowerem J. P. po drodze relacji C. – D., w trakcie wykonywania nieprawidłowego manewru skrętu w lewo, został potrącony przez poruszający się z nadmierną prędkością w chwili wykonywania manewru wyprzedzania rowerzysty samochód marki A. o nr rej. (...), kierowany przez T. S.. Wskutek powyższego wypadku komunikacyjnego kierujący rowerem J. P. poniósł śmierć na miejscu zdarzenia. J. P. nieprawidłowo wykonywał manewr skrętu w lewo, czym przyczynił się do wypadku w 50%.

W chwili wypadku z dnia 12 kwietnia 2007 r. sprawca zdarzenia był ubezpieczony w zakresie OC u strony pozwanej (...) S. A. w W..

J. P. był ojcem powódki K. F. i dziadkiem małoletniego powoda M. F..

Okoliczności bezsporne

Powódka K. F. w chwili śmierci swojego ojca miała 36 lat, jest najmłodszą z trzech córek zmarłego J. P., była przez niego najbardziej lubiana, najdłużej mieszkała z rodzicami, wyprowadziła się z rodzinnego domu 3 lata przed śmiercią ojca,

mieszkała jednak blisko i codziennie go widywała. Miała dwoje dzieci z pierwszego związku małżeńskiego, którymi nie interesował się ich ojciec, a jego rolę pełnił de facto ich dziadek J. P., był jedynym mężczyzną w domu. Powódka po pierwszym rozwodzie, kiedy myślała, że jej życie się skończyło, otrzymywała ogromną pomoc od rodziców, pomagali jej finansowo i w opiece nad dziećmi, w początkowym bowiem okresie po rozwodzie nie otrzymywała alimentów. Powódka po śmierci ojca musiała podjąć pracę, wcześniej pomagał jej ojciec. Powódka nie była w stanie obejrzeć zdjęć z miejsca wypadku ojca, nie widziała go w trumnie i do tej pory nie może poradzić sobie z tym, że się z nim nie pożegnała. Do tej pory wspomnienia te wywołują duży ból i łzy. Przez kilka lat powódka nie była w stanie wyrzucić czegokolwiek po ojcu. Powódka podjęła leczenia psychiatryczne na dwa miesiące przed śmiercią ojca, bowiem kilka lat wcześniej straciła syna i nie mogła sobie z tym poradzić, jej stan psychiczny pogorszył się po śmierci ojca.

Fakt, że powódka bardzo długo mieszkała w rodzinnym domu, spowodował umocnienie więzi z ojcem, powódka obdarzała go dużą miłością, był jedną z najważniejszych osób w jej życiu. Śmierć J. P. spowodowała u jego córki znacznie nasilone objawy w sferze psychiki związane z przeżywanym stresem, reakcją żałoby oraz silnie wyrażonym uczuciem straty. Śmierć J. P. wpłynęła na życie całej rodziny, zdestabilizowała je, jedna z siostr powódki chciała wówczas sprzedać dom rodzinny i podzielić się pieniędzmi, na co nie godziła się powódka i zmuszona była zaciągnąć kredyt aby spłacić siostrę. U powódki na skutek śmierci ojca wystąpiły ostre zaburzenia stresowe pourazowe. Zaburzenia polegały na znacznej destabilizacji w sferze emocjonalnej, obniżeniu nastroju oraz zaburzeniach snu. Największe nasilenie miały one do września 2009r. Wówczas powódka przestała korzystać z pomocy psychiatry. Aktualnie wspomnienia o ojcu nadal wywołują u powódki łzy, rozpacz, przywołują poczucie straty. Powódka, która cierpi na schorzenie kręgosłupa i nie może pójść ani pojechać rowerem na grób ojca, a nie ma samochodu, ma poczucie, że nie spełnia przez to obowiązku. Stopień nasilenia zaburzeń psychicznych nie jest jednak na tyle znaczny, żeby w sposób istotny wpływać na jej funkcjonowanie rodzinne, zawodowe i społeczne. Powódka pozostaje w udanym związku małżeńskim, ma syna. Powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym w wysokości 15%.

Dowód: - zeznania świadka R. F., k. 245 verte,

- zeznania świadka L. G., k. 246,

- zeznania świadka B. P., k. 246,

- przesłuchanie powódki K. F., k. 246 verte-247,

- opinia biegłego sądowego psychiatry, k. 254-258.

Małoletni M. F. w chwili śmierci dziadka J. P. miał 8 lat. J. P. był bardzo ważny w jego życiu. Chłopiec nie chciał uwierzyć w śmierć dziadka, stał się zamknięty w sobie, nerwowy. Był silnie związany z dziadkiem, codziennie chodził do niego, zostawał na noc, dziadek odprowadzał go do szkoły. D. M. do szkoły prowadziła przez dom dziadka, jadł tam śniadania, obiady. Podczas rozmowy o dziadku, chłopiec ucieka w milczenie, smutnieje. Jego śmierć spowodowała u wnuka ostre zaburzenia stresowe pourazowe. M. F. po śmierci dziadka otrzymywał wsparcie od matki, stopień nasilenia objawów nie wymagał pomocy psychologa czy psychiatry, Zaburzenia stresowe, głównie emocjonalne trwały kilka miesięcy. Obecnie chłopiec nieznacznie się destabilizuje wspominając tamte wydarzenia, nie ma to jednak większego wpływu na jego postawę życiową. Małoletni powód doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym w wysokości 5%.

Dowód: - zeznania świadka R. F., k. 245 verte,

- zeznania świadka L. G., k. 246,

- przesłuchanie powódki K. F., k. 246 verte-247,

- opinia biegłego sądowego psychiatry, k. 251-253.

Pełnomocnik powódki i przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda wezwał stronę pozwaną m.in. do zapłaty na rzecz powódki kwoty 50 000,00 zł oraz na rzecz małoletniego powoda kwoty 25 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do posiadania członka rodziny, na podstawie art. 23 k.c. i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c., do którego naruszenia doszło w związku z wypadkiem z dnia 12 kwietnia 2007 r. Strona pozwana w piśmie z dnia 25 października 2012 r. poinformowała pełnomocnika powódek o tym, że nie znajduje podstaw do wypłaty, w oparciu o art. 23 k.c. i art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c., zadośćuczynienia po śmierci najbliższego członka rodziny z uwagi na to, że do momentu wprowadzenia do kodeksu cywilnego zapisu art. 446§4 k.c., który obowiązuje od dnia 03.08.2008 r., nie istniały podstawy prawne do żądania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z cierpieniem po śmierci osoby bliskiej.

Dowód: - wezwanie do zapłaty z 17.10.2012 r., k. 22-25,

- pismo (...) z 25.10.2012 r., k. 30.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo K. F. zasługiwało na częściowe uwzględnienie, natomiast powództwo małoletniego M. F. podległo uwzględnieniu w całości.

Powodowie wywodzili swoje roszczenie o zadośćuczynienie z treści art. 23 k.c. i art. 24§1 k.c. w zw. z art. 448 k.c., wiążąc swoją krzywdę z naruszeniem dobra osobistego polegającego na zerwaniu więzi rodzinnych wskutek tragicznej śmierci ojca i dziadka w wypadku drogowym w dniu 12.04.2007r. Strona pozwana przyjęła odpowiedzialność cywilną za skutki powyższego wypadku na podstawie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jednak odmówiła wypłaty zadośćuczynienia, kwestionując podstawę prawną dochodzonego roszczenia, a także podnosząc zarzut przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. Poza sporem pozostawała w niniejszej sprawie okoliczność odpowiedzialności cywilnej strony pozwanej za skutki przedmiotowego wypadku komunikacyjnego, jak również stopień przyczynienia się J. P. do zaistnienia wypadku wynoszący 50%. Spór dotyczył dopuszczalności roszczenia o zadośćuczynienie w związku ze śmiercią osoby bliskiej na podstawie przepisów o ochronie dóbr osobistych oraz wysokości ewentualnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia dla każdego z powodów.

Co się tyczy podstawy prawnej roszczenia K. i M. F., należy rozważyć dwa zagadnienia, a mianowicie czy prawo do życia w rodzinie i istnienie więzi rodzinnych stanowią dobro osobiste w rozumieniu art. 23 k.c. i art. 24§1 k.c., a także, czy przed wejściem w życie z dniem 03.08.2008 r., na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1996 r., nr 114, poz. 542), przepisu art. 446§4 k.c. stanowiącego podstawę roszczenia o zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny zmarłego za doznaną krzywdę wskutek śmierci osoby najbliższej w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, przysługiwało roszczenie o zadośćuczynienie na podstawie art. 448 k.c. w związku z naruszeniem dobra osobistego polegającego na zerwaniu więzi rodzinnych wskutek śmierci osoby najbliższej.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15.03.2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 wyjaśnił, że „w stanie prawnym sprzed dnia 3 sierpnia 2008 r. spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c.” Powyższy pogląd prawny znajduje swoje potwierdzenie w jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Ma to o tyle istotne znaczenie, że śmierć ojca i dziadka powodów wskutek wypadku komunikacyjnego nastąpiła w dniu 12.04.2007 r., czyli przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 446 §4 k.c., który nie może mieć zastosowania w przypadku przedmiotowego roszczenia. Niemniej jednak, uwzględniając powyższą argumentację, Sąd uznał, że relacje poszczególnych członków rodziny i więzi rodzinne stanowią dobro osobiste w rozumieniu art. 23 k.c. i art. 24§1 k.c., zaś powodom przysługuje, na podstawie art. 448 k.c., roszczenie za ból i cierpienie związane z faktem śmierci ich ojca oraz dziadka i nagle, tragiczne zerwanie łączących ich więzi rodzinnych, stanowiących dobro osobiste.

Na podstawie art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Natomiast zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie do przytoczonej wyżej argumentacji do katalogu dóbr osobistych należy również zakwalifikować prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną czynem niedozwolonym cierpienia fizyczne lub psychiczne i powinno ułatwić przezwycięzenie przez nią ujemnych przeżyć psychicznych. Pomimo tego, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie prawa zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie poszkodowanej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 582/98) W przypadku wyrządzenia krzywdy wskutek naruszenia dóbr osobistych wysokość odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia powinna być ustalona przy uwzględnieniu rodzaju dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania, przez osobę, której dobro zostało naruszone, a także ujemnych przeżyć psychicznych takiej osoby. Istotne znaczenie ma również stopień winy osoby naruszającej dobra osobiste oraz cel, które zamierzała osiągnąć podejmując działania wyrządzające krzywdę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r. I CSK 159/05).

W ocenie Sądu, powódka K. F. wykazała, że śmierć jej ojca wskutek wypadku drogowego w dniu 12.04.2007 r. spowodowała naruszenie jej dobra osobistego polegającego na prawie do życia w rodzinie i utrzymania więzi rodzinnych w stopniu uzasadniającym przyznanie na jej rzecz zadośćuczynienia w wysokości 25 000,00 zł na podstawie art. 448 w związku z art. 24§1 k.c. i to już po uwzględnienie przyczynienia się J. P. do zdarzenia w 50%. Z przesłuchania powódki, zeznań świadków L. G. i R. F. oraz opinii psychiatrycznej sporządzonej przez biegłą sądową wynika, że powódka była bardzo silnie związana ze swoim ojcem, z którym bardzo długo mieszkała już w swoim dorosłym życiu. Po pierwszym nieudanym małżeństwie ojciec udzielał jej znaczącego wsparcia i konkretnej codziennej pomocy. Powódka zawsze mogła liczyć na swojego ojca, który stanowił dla niej oparcie w trudnych chwilach. Tragiczna śmierć ojca wywołała u K. F. ostre zaburzenia stresowe pourazowe. Utrata ukochanego ojca była dla niej niezwykle traumatycznym przeżyciem, poczucie ogromnego smutku, rozpacz, tęsknoty i bólu nie pozwalało jej na odnalezienie się w nowej rzeczywistości. Do chwili obecnej powódce w związku z nagłą śmiercią ojca towarzyszy ból, cierpienie, pustka, żal i tęsknota. Uczucia te manifestowały się nawet podczas przesłuchania powódki przed Sądem. Powódka kultywuje pamięć po ojcu, a niemożności odwiedzenia jego grobu (z powodu problemów zdrowotnych) wywołuje u niej poczucie niespełnionego obowiązku. Powódka nie mogła po śmierci ojca rozstać się z domem rodzinnym, chciała za wszelką cenę go zatrzymać, nie była też w stanie przez wiele lat pozbyć się rzeczy ojca. Jak wynika z opinii sądowo – psychiatrycznej, opisywane zdarzenie skutkowało długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu K. F. w wysokości 15%. Przytoczone okoliczności wskazują na to, że powódka wskutek nagłej i tragicznej śmierci swojego ojca i zerwania z nim więzi rodzinnych doznała dotkliwej krzywdy, uzasadniającej przyznanie zadośćuczynienia w powyższej wysokości. Nie uszły przy tym uwadze Sądu wnioski biegłej, iż zaburzenia w sferze emocjonalnej powódki miały największe nasilenie do września 2009r. kiedy to zaprzestała korzystać z pomocy psychiatry i choć obecnie wspomnienia o ojcu nadal wywołują łzy i przywołują poczucie straty, to stopień ich nasilenia nie jest jednak na tyle znaczny żeby w sposób istotny wpływać na funkcjonowanie rodzinne, zawodowe i społeczne powódki. Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, żądanie powódki przekraczając kwotę 25.000 zł Sąd uznał za wygórowane.

Również w przypadku roszczenia małoletniego powoda M. F. Sąd uznał, że śmierć jego dziadka spowodowała naruszenie jego dobra osobistego polegającego na prawie do życia w rodzinie i utrzymania więzi rodzinnych w stopniu uzasadniającym przyznanie na jego rzecz zadośćuczynienia w żądanej pozwem wysokości 10 000 zł na podstawie art. 448 w związku z art. 24§1 k.c. Kwota w tej wysokości jest w ocenie Sądu adekwatna do doznanej przez powoda krzywdy, także przy uwzględnieniu bezspornego stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. Oceniając rozmiar krzywdy małoletniego powoda, Sąd miłą na uwadze, iż w chwili jego śmierci chłopiec miał 8 lat i był w pełni świadom straty jaka go dotknęła. Zdaniem Sądu z zeznań świadków oraz przedstawicielki ustawowej małoletniego wynika, że jego więź z dziadkiem przekraczała normalny, zwykły kontakt dziadka z wnukiem. Chłopiec widywał się z dziadkiem codziennie, jego droga do szkoły prowadziła przez dom dziadka, jadł tam śniadania i obiady, nierzadko nocował, a zatem osoba dziadka była codziennym elementem jego życia, nie wiązała się zaś tylko jak to z reguły ma miejsce z kilkoma w roku spotkaniami rodzinnymi przy okazji świąt lub innych uroczystości. Po śmierci dziadka M. F. stał się nerwowy, zamknięty w sobie, a jak wynika z opinii sądowo-psychiatrycznej śmierć dziadka wywołała u niego ostre zaburzenia stresowo pourazowe, które trwały kilka miesięcy i spowodowały u małoletniego długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%.

Odsetki ustawowe w przypadku obojga powodów zostały zasądzone na podstawie art. 481 §1 i §2 k.c. od dnia 23.11.2012 r. do dnia zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu. W przypadku szkody zgłoszonej w ramach odpowiedzialności cywilnej zakładu ubezpieczeń z tytułu umowy OC, jeżeli wszelkie okoliczności niezbędne do ustalenia wysokości świadczenia odszkodowawczego są znane lub łatwe do ustalenia, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia zgłoszenia szkody, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W takiej sytuacji roszczenie odszkodowawcze (z tytułu zadośćuczynienia) ma charakter roszczenia terminowego. W związku z tym, że pełnomocnik powodów zgłosił roszczenie stronie pozwanej w piśmie z dnia 17.10.2012 r., czyli pięć lat po tragicznej śmierci ich ojca i dziadka, to wszelkie okoliczności pozwalające na określenie rozmiaru ich krzywdy z tego tytułu były znane lub łatwe do ustalenia. Zatem roszczenie powodów o zadośćuczynienie w dniu 23.11.2012 r. było już wymagalne, co skutkowało wymagalnością roszczenia odsetkowego od należnego zadośćuczynienia.

O powyższym orzekł Sąd jak w pkt I, II i II sentencji.

Z uwagi na fakt, że powodów łączy w niniejszej sprawie współuczestnictwo formalne koszty postępowania rozliczył Sąd co do każdego z powodów osobno. Tyczyło się to także kosztów zastępstwa procesowego, Sąd podziela bowiem wyrażony w orzecznictwie pogląd, że w przypadku takiego współuczestnictwa obowiązek zwrotu kosztów obejmuje zwrot kosztów odrębnego ustanowienia przez każdy podmiot znajdujący się po stronie wygrywającej proces, profesjonalnego pełnomocnika, i to nawet, jeśli odrębnie ustanowionym przez poszczególne podmioty pełnomocnikiem jest w istocie ta sama osoba (tak SA we Wrocławiu w postanowieniu z dnia 08.01.2013r. I ACa 565/12, Lex nr 1312136).

Orzeczenie o kosztach w przypadku powództwa małoletniego M. F. znajduje podstawę w treści art. 98 k.p.c. Jako, że Sąd uwzględnił jego powództwo w całości, zasądził na rzecz powoda poniesione przez niego koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika wraz z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 1.217 zł oraz poniesionej opłaty od pozwu w wysokości 250 zł, a także koszty dojazdu pełnomocnika w wysokości 277,48 zł zgodnie ze spisem kosztów przedłożonym na rozprawie w dniu 28.01.2015r.

Co się tyczy kosztów w przypadku powództwa K. F., podstawę rozstrzygnięcia w tej kwestii stanowi art. 100 k.p.c. a koszty zostały stosunkowo rozdzielone. Z kwoty 50.000 zł stanowiącej wartość przedmiotu sporu zasądzona została na rzecz powódki K. F. kwota 25.000 zł, stanowiąca 50% wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielania kosztów strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powódka w 50%, i strona pozwana w 50%. Koszty procesu powódki wyniosły 5.334 zł, w tym po stronie powódki 2.917 zł (opłata od pozwu – 500 zł; wynagrodzenie pełnomocnika 2417 zł), a po stronie pozwanego 2.417 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika. Powódkę, zgodnie z podaną zasadą, powinny obciążać koszty w kwocie 2.667 zł, skoro faktycznie

poniosła koszty w wysokości 2.917 zł, należy jej się zwrot kwoty 250 zł, którą sąd zasądził na jej rzecz od strony pozwanej w pkt IV.

Wedle tej samej zasady w oparciu o art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd w pkt VI nakazał powódce uiszczenie połowy poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków w postaci kosztów opinii biegłego dotyczącej osoby powódki.

Wedle tych samych reguł w pkt VII strona pozwana obciążona została obowiązkiem zwrotu Skarbowi Państwa brakujących kosztów sądowych, tj. połowy nieuiszczonej opłaty od pozwu (1000 zł), w części w jakiej zwolniona została powódka K. F., nieuiszczoną opłatą od pozwu M. F. (250 zł), w części w jakiej został zwolniony od kosztów sądowych, połowy kosztów opinii biegłego dotyczącej osoby K. F. (127,88 zł) oraz kosztów opinii dot. osoby M. F. (175,83 zł).

W pkt VIII orzeł Sąd, iż pozostałe nieuiszczone w sprawie koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu w części, w jakiej zwolniona została powódka K. F. i w jakiej przegrała sprawę, a zatem brak podstaw do obciążenia nimi strony pozwanej, poniesie Skarb Państwa